

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỖ THỊ VĂN

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH PHÚC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN TRỊ KINH DOANH

THÁI NGUYÊN - 2014

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

ĐỖ THỊ VĂN

**TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH PHÚC**

Chuyên ngành: Quản trị kinh doanh

Mã số: 60.34.01.02

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: GS.TS. Cù Chí Lợi

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn “*Tăng cường quản lý thu Bảo hiểm xã hội trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc*” là kết quả của quá trình học tập, nghiên cứu khoa học độc lập, nghiêm túc của bản thân tôi. Luận văn này chưa từng được công bố trên bất kể phương tiện truyền thông nào.

Các số liệu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng, đáng tin cậy và được xử lý khách quan, trung thực. Trong quá trình nghiên cứu tôi có tham khảo một số tài liệu đã được liệt kê ở phần sau.

Các giải pháp nêu trong luận văn được rút ra từ những cơ sở lý luận và quá trình nghiên cứu thực tiễn.

Tôi xin hoàn toàn chịu trách nhiệm về lời cam đoan của mình.

Thái Nguyên, tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Đỗ Thị Văn

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên tôi xin chân thành cảm ơn các thầy cô giáo đã giảng dạy tôi trong toàn khóa học, cung cấp những kiến thức cần thiết, cơ sở lý luận khoa học để tôi có thể hoàn thành bài luận văn này.

Thứ hai, tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới **GS.TS. Cù Chí Lợi** đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình viết và hoàn thành luận văn này, từ xây dựng đề cương đến hoàn thiện bài luận văn.

Thứ ba, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn tới các thầy cô giáo trong Hội đồng khoa học trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên, Khoa Đào tạo Sau đại học, Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thứ tư, tôi gửi lời cảm ơn tới Ban Giám đốc, các đồng nghiệp trong cơ quan Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc đã tạo điều kiện cho tôi được đi học và giúp đỡ tôi rất nhiều về số liệu trong quá trình hoàn thành bài luận văn.

Cuối cùng tôi xin gửi lời cảm ơn sâu sắc tới những người thân trong gia đình, bạn bè, những người đã luôn động viên, khích lệ tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Đỗ Thị Văn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC SƠ ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của việc nghiên cứu đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới của luận văn	3
5. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ BẢO HIỂM XÃ HỘI VÀ THU BẢO	
HIỂM XÃ HỘI.....	5
1.1. Một số vấn đề lý luận chung về Bảo hiểm xã hội.....	5
1.1.1. Tính tất yếu khách quan của BHXH	5
1.1.2. Khái niệm về BHXH	8
1.1.3. Bản chất BHXH	9
1.1.4. Đối tượng BHXH	11
1.1.5. Chức năng của BHXH.....	12
1.2. Những vấn đề chung về quản lý thu BHXH.....	14
1.2.1. Vai trò của công tác thu BHXH trong việc tạo lập quỹ BHXH	14
1.2.2. Vai trò của công tác thu trong việc tạo lập mối quan hệ giữa các bên trong BHXH.....	15
1.2.3. Công tác thu trong việc tạo đảm bảo công bằng trong BHXH.....	16
1.3. Cơ sở pháp lý, các quy định của Nhà nước Việt Nam về thu BHXH	16

1.3.1. Những quy phạm pháp luật chủ yếu điều chỉnh công tác quản lý thu BHXH ở Việt Nam	16
1.3.2. Quy định về công tác quản lý thu BHXH của BHXH Việt Nam.....	17
1.4. Kinh nghiệm về thu - chi và quản lý quỹ BHXH của các nước trên thế giới...	27
1.4.1. Kinh nghiệm thu - chi và quản lý quỹ BHXH của Philippin	27
1.4.2. Kinh nghiệm về thu - chi và quản lý quỹ BHXH của CHLB Đức	28
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Câu hỏi nghiên cứu.....	30
2.2. Phương pháp nghiên cứu	30
2.2.1. Phương pháp thu thập tài liệu	30
2.2.2. Phương pháp phân tích đánh giá, kiểm tra, kiểm soát, đối chiếu thực trạng hoạt động quản lý thu BHXH tỉnh Vĩnh Phúc.....	32
2.3. Các tiêu chí đánh giá việc quản lý thu BHXH.....	35
2.3.1. Đáp ứng được yêu cầu của ngành đề ra	35
2.3.2. Tính chủ động, sáng tạo trong hoạt động quản lý thu BHXH	36
2.3.3. Chuyển biến trong công tác quản lý thu BHXH, chống thất thoát... ..	36
2.3.4. Hiệu quả của việc tăng cường công tác quản lý thu BHXH.....	37
Chương 3. THỰC TRẠNG TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH PHÚC	39
3.1. Giới thiệu chung về Bảo hiểm xã hội Việt Nam và Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc	39
3.1.1. Bảo hiểm xã hội Việt Nam	39
3.1.2. Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc	42
3.2. Thực trạng công tác quản lý thu BHXH ở tỉnh Vĩnh Phúc.....	51
3.2.1. Đối tượng tham gia BHXH	51
3.2.2. Phương thức đóng và mức đóng BHXH.....	57
3.2.3. Kết quả thực hiện thu BHXH.....	59
3.2.4. Công tác quản lý thu - nộp BHXH.....	65

3.2.5. Kết quả thực hiện truy thu nợ đọng BHXH	66
3.3. Đánh giá việc tăng cường quản lý thu BHXH trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc	68
3.3.1. Những mặt đã đạt được	68
3.3.2. Những mặt còn tồn tại	70
3.3.3. Nguyên nhân và bài học kinh nghiệm	71
Chương 4. GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ THU BHXH TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH PHÚC TRONG THỜI GIAN TỚI	75
4.1. Quan điểm, phương hướng phát triển hoạt động BHXH Việt Nam đến năm 2020	75
4.1.1. Quan điểm về hoàn thiện và phát triển hoạt động Bảo hiểm xã hội ở Việt Nam đến năm 2020	75
4.1.2. Phương hướng phát triển hoạt động Bảo hiểm xã hội ở Việt Nam đến năm 2020	77
4.2. Một số biện pháp để tăng cường quản lý thu BHXH trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc	79
4.2.1. Một số nguyên tắc trong việc tăng cường quản lý thu bảo hiểm xã hội	79
4.2.2. Một số giải pháp để tăng cường quản lý thu bảo hiểm xã hội đến năm 2020	80
4.3. Một số kiến nghị để tăng cường công tác quản lý thu BHXH trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc	91
4.3.1. Kiến nghị với Nhà nước	91
4.3.2. Kiến nghị với cấp uỷ, chính quyền địa phương	92
KẾT LUẬN	94
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	97

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

BHTN	: Bảo hiểm thất nghiệp
BHXH	: Bảo hiểm xã hội
BHXHBB	: Bảo hiểm xã hội bắt buộc
BHXHTN	: Bảo hiểm xã hội tự nguyện
BHYT	: Bảo hiểm y tế
BTC	: Bộ tài chính
BYT	: Bộ Y Tế
DNNN	: Doanh nghiệp Nhà nước
DNNQD	: Doanh nghiệp ngoài quốc doanh
NLĐ	: Người lao động
TN&QLHS	: Tiếp nhận và quản lý hồ sơ
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1: Số lao động tham gia BHXHBB trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2011 - 2013	52
Bảng 3.2: Tỷ trọng người lao động tham gia BHXHBB trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2011 - 2013	54
Bảng 3.3: Số đơn vị sử dụng lao động tham gia BHXHBB trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2011 - 2013	55
Bảng 3.4: Tỷ trọng đơn vị tham gia BHXHBB trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2011 - 2013	56
Bảng 3.5: Mức đóng BHXH hàng tháng của NLĐ và NSDLĐ ở tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2011- 2013	58
Bảng 3.6: Mức đóng BHXH hàng tháng của NLĐ và NSDLĐ ở tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2011- 2013	58
Bảng 3.7: Tình hình thu BHXH bắt buộc khối HCNN, tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc (2011-2013).....	60
Bảng 3.8: Tình hình thu BHXH bắt buộc khối DNNN tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc (2011-2013).....	61
Bảng 3.9: Tình hình thu BHXH bắt buộc khối DNNNN tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc (2011-2013)	62
Bảng 3.10: Tình hình thu BHXH bắt buộc khối hợp tác xã tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc (2011-2013)	63
Bảng 3.11: Tình hình thu BHXH bắt buộc khối Hộ kinh doanh cá thể tại BHXH tỉnh Vĩnh Phúc (2011-2013).....	64
Bảng 3.12: Tình hình nợ đọng BHXH tỉnh Vĩnh Phúc (2011-2013).....	67

DANH MỤC SƠ ĐỒ

Sơ đồ 3.1: Cơ cấu tổ chức bộ máy cơ quan Bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc.... 48